

ТЕСТ

№ 5

Иван Вазов, „Паисий“, езикови въпроси

1. В кой от редовете е допусната правописна грешка?

- А) сарми, сакрален, семестър
- Б) преодолявам, сешоар, сплотявам
- В) осуetyвам, унищожавам, уверявам
- Г) фамилиарен, идеален, грубиан

2. В кой от редовете е допусната правописна грешка?

- А) безспирен, възпирам, изстрел
- Б) стенописта, свещта, пустошта
- В) расистки, букурешки, парижки
- Г) афтенитичен, будка, инстинкт

3. В кой от редовете е допусната правописна грешка?

- А) С помощта на конструктора Лего малчуганите не само по-бързо усвояват материала, но и изпитват истинско забавление и удоволствие по време на учебния процес.
- Б) Смрадта на омразата ще отрови сърцето ви и вие ще я носите навсякъде със себе си, както се налагаше да носите торбата със смърдящите картофи.
- В) Учителката попитала своите ученици как са се чувствали през последната седмица, докато играели играта с картофите.
- Г) До женитбата имах шест теории за възпитанието на децата, сега имам шест деца и нито една теория.

4. В кой ред НЕ е допусната правописна грешка?

- А) Символизмът възниква до голяма степен като реакция на Натурализма и Реализма.
- Б) Само когато имам сериозен здравословен проблем, посещавам кабинета на Доктор Иванов.
- В) И тази година беше присъдена Нобелова награда за литература.
- Г) Празничното настроение се усещаше по всички Бургаски улици.

5. В коя от подчертаните думи е допусната граматична грешка.

В три квартала (А) на София са открити по два пункта (Б), в които можете да получите информация за акцията. Трима представителя (В) на организацията са на разположение на гражданите и отговарят на много въпроси (Г).

6. В кое от изреченията НЕ е допусната граматична грешка?

- А) Ученето на думи е най-големия ми проблем.
- Б) Момчето от провинцията изглеждаше най-подходящия кандидат.
- В) Ректорът на Софийски университет разговаря със студентите в аулата.
- Г) Талантливият и смел младеж спечели надпреварата.

7. В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Да чета книга преди заспиване за мен е истинско удоволствие.
- Б) Домакинята, потънала в мислите си не забеляза, че гостите вече бяха на вратата.
- В) Чудех се дали ще дойдеш или няма да уважиш поканата.
- Г) За щастие, тя вече нямаше никакви очаквания.

8. В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Чрез словото си и смелите си постъпки, героят спечели симпатиите на всички.
- Б) Децата тичаха и се смееха шумно без да забелязват тревогата на своите родители.
- В) Щяха да ходят на море, но, за да не изпуснат срока за записване в гимназията, отложиха пътуването.
- Г) Чудех се дали да му кажа за проблемите си, но само като го видях, се отказах.

9. Препишете текста, като поставите пропуснатите ПЕТ пунктуационни знака.

В края на миналата седмица Джон Подеста досегашният водещ съветник на американския президент Барак Обама, излезе с провокативно изказване в социалните мрежи в което изразява съжалението си че истината за извънземните остава неразкрита. По време на конференция във Вашингтон през 2002 г. той заявява Време е да кажем истината за извънземния живот. Според мен американският народ има сила да приеме този факт.

10. Посочете три характерни изразни средства за публично изказване по научен проблем.**11. Отговорете на какво се дължи грешката в изречението:**

Работодателите се интересуваха от неговия семеен статут.

12. Направете конспект на текста.

Романтизмът е общокултурно движение, което започва да се развива от края на XVIII век и постига своя апогей през първите десетилетия на XIX век. То се появява във времето на големите обществени сътресения, като Френската Революция, когато феодалната система напълно се разпада. Освен Революцията от 1789 година, по време на Романтизма се случват и следните исторически събития: въздигането и управлението на Наполеон, както и въстанието на декабристите в Русия през 1825 година. Тези събития повлияват върху идеала за живот на хората от онези времена. Тогава много разпространени са сантиментализмът, меланхолията и песимизмът, а след свалянето на Наполеон – разочарованието и недоволството сред гражданите придобива големи размери. Класицизмът и Просвещението налагат норми, според които обществените и гражданските ангажменти са по-важни от личните желания. Налага се еснафският модел на съществуване, срещу който образованите млади хора започват да се бунтуват. Те са аристократи по произход или по дух и имат вече различни изисквания към себе си и света.

Романтическата личност не приема установените модели на мислене и поведение, ръководи се от емоционалните си потребности. Изпитва неудовлетвореност от живота, обхваната е от „мирова скръб“, причината за която не е конкретно събитие. Носталгия, меланхолия и печал са обичайните състояния на романтическата личност.

Литература на Романтизма се ражда именно като резултат от търсенето на убежище, което да приюти и съхрани останките от накърнените от обществото духовност и чувствителност. Оттук и познатото бягство на романтика от света, което се изразява както в плътното затваряне в себе си, така и в съвсем конкретното напускане на враждебната среда. Съдбата на много от романтичните поети следва този път. Байрон, Шели са принудени да изоставят родината си, а една от големите фигури на френския романтизъм Мадам дьо Стал през целия си живот е подложена на гонения от страна на Наполеон.

Основните жанрове в литературата на Романтизма са лириката, историческият роман и романтическата драма. Сред изразните средства преобладават пейзажът, който пресъздава душевните състояния на героя, романтическата ирония, която е израз на несъответствието между порив и действителност, и гротеската, чрез която се съчетават красивото и грозното.

13. Какъв е жанрът на Вазовата творба „Паисий“?

- А) повест   Б) поема   В) елегия   Г) ода

14. Кое от произведенията НЕ е на Иван Вазов?

- А) „Левски“   В) „В часа на синята мъгла“
Б) „Под игото“   Г) „Паисий“

15. В кое от произведенията НЕ се открива мотивът за гнева?

- А) „Левски“ на Иван Вазов
Б) „Септември“ на Гео Милев
В) „Зимни вечери“ на Христо Смирненски
Г) „Писмо“ на Никола Вапцаров

16. Кой от мотивите НЕ се открива в произведението на Иван Вазов „Паисий“?

- А) за красотата на природата   В) за саможертвата
Б) за дълга   Г) за родолюбието

17. Кое от твърденията за одата „Паисий“ е вярно?

- А) Основният конфликт в творбата е между средновековния светоглед, който утвърждава смирението, и възрожденската идея за свободата на Духа.
Б) Лирическият говорител натрапва идеята си за епохалното дело на Паисий чрез контраста на описанието на героя в началото и в края.
В) Мотивът за историята като памет за миналото и гарант за бъдещето на един народ не е водещ в творбата.
Г) За да подчертае средищното място на героя в иконостаса на българската слава, Вазов извежда неговото име в заглавието и го споменава няколко пъти в творбата.

Прочетете текста и изпълнете задачи от 18. до 22. включително.

Възобновяемите източници на енергия (вятърната енергия, слънчевата енергия, водноелектрическата енергия, енергията от океаните, геотермалната енергия, биомасата и биогоривата) са алтернативи на изкопаемите горива, които допринасят за намаляването на емисиите на парникови газове, разнообразяват енергийни-

те доставки и намаляват зависимостта от ненадеждни и непостоянни пазари на изкопаеми горива, особено на нефт и газ. Законодателството на ЕС за насърчаването на възобновяемите енергийни източници се разви значително през последните години. През 2009 г. лидерите на ЕС си поставиха за цел дялът на възобновяемите източници на енергия в потреблението на енергия в ЕС да достигне 20 % до 2020 г. През 2018 г. беше договорена целта за 32 % дял на възобновяемите източници на енергия в потреблението на енергия в ЕС до 2030 г. Понастоящем се обсъжда бъдещата политическа рамка за периода след 2030 г.

Член 194 от Договора за функционирането на Европейския съюз: енергийната политика на ЕС има за цел да насърчава развитието на нови и възобновяеми форми на енергия с цел по-добро съгласуване и интегриране на целите във връзка с изменението на климата в новата структура на пазара.

След публикуването на Бялата книга за възобновяемите енергийни източници от 1997 г. ЕС си постави за цел до 2010 г. дялът на възобновяемите енергийни източници (ВЕИ) да достигне 12 % от потреблението на енергия и 22,1 % от потреблението на електроенергия, като в Директива 2001/77/ЕО бяха определени примерни цели за всяка държава членка. Липсата на напредък в постигането на целите за 2010 г. доведе до приемането на по-всеобхватна законодателна рамка.

През декември 2018 г. влезе в сила преразгледаната Директива за енергията от възобновяеми източници като част от пакета „Чиста енергия за всички европейци“, чиято цел е ЕС да продължи да бъде световен лидер в областта на възобновяемите енергийни източници и да помогне на ЕС да изпълни ангажиментите си за намаляване на емисиите съгласно Парижкото споразумение. Новата директива определя нова задължителна цел за енергията от възобновяеми източници за ЕС за 2030 г. за най-малко 32 % от крайното потребление на енергия, с клауза за евентуално преразглеждане във възходяща посока в срок до 2023 г.

18. Кое от твърденията за текста НЕ е вярно?

- А) В текста са използвани статистически данни.
- Б) Авторът на текста се позовава на нормативни документи.
- В) Използвани са абривиатури.
- Г) В текста е използвана експресивна лексика.

19. Каква функция изпълнява текстът?

- А) експресивна
- Б) информативна
- В) регулираща
- Г) апелативна

20. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Целта на ЕС е да продължи да бъде световен лидер в областта на възобновяемите енергийни източници.
- Б) През последните години законодателството на ЕС насърчава възобновяемите източници на енергия.
- В) Законодателството на ЕС все още не отговаря на нуждите от възобновяеми източници на енергия.
- Г) Европейският съюз цели да изпълни ангажиментите си за намаляване на емисиите.

21. Използваната в текста дума **директива** е:
А) термин   Б) архаизъм   В) неологизъм   Г) фразеологизъм
22. Посочете кое НЕ е възобновяем източник на енергия:
А) изкопаеми горива   В) биомаса
Б) вятърна енергия   Г) енергията на океаните
23. В рамките на 2 – 3 изречения формулирайте основното послание на одата на Иван Вазов „Паисий“.
24. Посочете две значения на историческия разказ в одата „Паисий“.
25. Като имате предвид текста на одата на Вазов „Паисий“, напишете есе на тема:
...най-първата искра в народната свая